GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Poštarina plaćena

POJEDINI BROJ 1.50 D

Tribuna

„TRIBUNA" poludnevnik
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 47, Split: Marulićeva 1/II.
ČEK. RAČ. Zagreb 46.798
PRETPLATA mes. d. 14, za inostranstvo din. 25.
RUKOPISI se ne vraćaju.

GODINA IV — ŠIBENIK — 19 DECEMBRA 1936 — SPLIT — BROJ 461

Na desno

Cela svetska štampa je objavila usvojenje i proglašenje novag ustava Sovjetske Rusije. To proglašenje je u samoj Rusiji proslavljeno na najsvečaniji način. Od najmanjeg mesta do miljonskog grada svuda je proglašenje novog ustava proslavljeno u spontanom oduševljenju kakvog ruska ulica nije doživela posljednjih dvadeset godina. To je simptomatično.

Svakome su poznati principi na kojima se osnivala nutarnja i vanjska politika Sovjeta. Svakome je poznato kako je izgledao tiranski život ruskog seljaka. O tome su obelodanjena mnogobrojna dokumenta.

Život u Sovjetskoj Rusiji postao je nesnosan. Principi komunizma pokazali su se na svom rođenom i vlastitom terenu kao utopije, koje su tražile realnost života. Porodica, moral, individualnost čoveka, lična svojina itd., sve ono bitno što čine čoveka nešto boljim od životinje, sve je to komunizam bio bacio pod noge. Pod silom terora narod je popustio, ali samo za kratak period svoje istorije. Otrezniviši se od prvih udara, da bi poveo legalnu borbu, moralni otpor, otpor duha slovenskog nacionalizma koje su oltar i ognjište sveta mesta i koja, zato, neda da ik se oskrvnjuje.

Njihov otpor urodio je plodom. Seljački elemenat Rusije (kao i svih ostalih zemalja) uništio je marksizam njenu tuć i nepristupačan. Posle viševekovna sna u tami jedne istorijske duge noći ruski se narod nalazi u jednom svitanju boljeg dana. Period invazije ćifutsko—komunističke je prošao ostaviši samo jednu malu ranu na telu čovečanstva.

Rusija je postala ustavna i parlamentarna. Lenjin je umro. Trocki je prognan. Trockisti poubijani. Komunistička partija odrekla se svoje teorije i prišla stvarnosti života. Lepa fantazija bila je samo — fantazija koje nije mogo niko ostvariti, jer se tom ostvarenju protivila najodlučnije — preventsveno — sama bit majke Prirode. Iluzije nisu opipljive i one mogu da omamljuju jednu postanovitu kastu ljudi primitivnog stupnja kulture koji su utuvili u glavu da mogu da se odupru neminovnom toku istorije i životu čovečanstva. Stvarali su neku iluziju o nekom raju na zemlji. To je — vera, ali jer nije došla od boga nije mogla da zahvati korena u širokim i primitivnim masama koje su naučene da žive tradicijama svojih preda, koje su naučene da žive konservativno—staloženo radeći za svoje pozne generacije. Metode i shvatanja onih koji su živeli samo sa danas nisu mogle za njih biti prihvatljive,

Novi sovjetski ustav dao im je za pravo. On je priznao pravo lične svojine jasno na jednoj pravednoj socijalnoj osnovi, koja ne dosvoljava pljačku i gomilanje kapitala privatnika. Nezamo to. Seljacima je priznato i pravo da svoju stečenu imovinu stave u nasljedstvo svojoj deci.

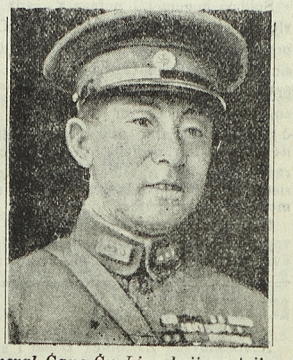
Staljin i njegova partija još je uvek moćna i na vlasti, ali samo zato, jer je evolucionisala. Ona je iz svog programa izbrisala marksizam kao državnu ideju. Donošenjem novog ustava ta je ideja za uvek kapitulirala. Istorija ruskog naroda išla je korak napred. Iz mračnog cinizma preko komunizma, u osvitu zore svog boljeg dana, ona skreće sve više na desno ka socijalnom nacionalizmu osnovanom na bazi slovenskog sadrugarstva.

Sprovođenjem u život novog ustava nacionalistička Rusija, majka Slovenstva, moćiće da primi ruku pomirenja svoje mlađe sestre — Jugoslavije, koja će znati da ceni njenu veličinu, veličinu koja će oko sebe okupiti slovenske narode i ukazati čovečanstvu bolje dane...

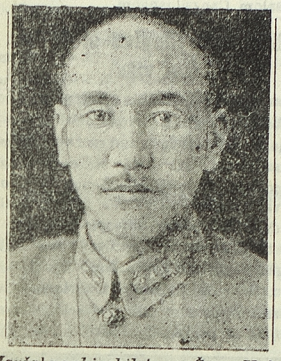
b

NOVA „SPANIJA"

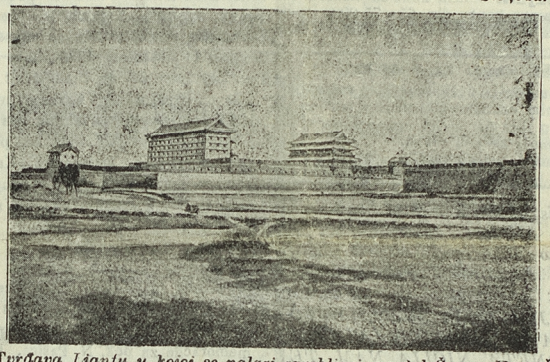
NA PRAGU REVOLUCIJE U KINI

General Čang Ču-Ling koji nastoji da pređe sovjetima.

Maršal nankinskih trupa Čang Kaj-Šek koji se nalazio na odmoru bio je zarobljen

Tvrđava Lianju u kojoj se nalazi zarobljeni maršal Čang—Kaj—Šek. Naša slika prestavlja sjev. dio utvrđa grada koji je glavna tačka pobunjenika

Vodstvo Hrvat. seljačkog pokreta zvaničio se je odreklo Dr. Pavelića

Sarajevska „Jug. Pošta" donosi:

Poznato je, da se Pavelićeva banda, kojoj je onemogućen opstanak u Evropi, bacila svom snagom na naše američke iseljenike a naročito na Kanadu gdje i ma mnogo naših siromašnih radnika. Oni su nastojali, a i danas nastoje, da uvjere inostranstvo, kako su oni prvi pretstavnici Hrvata, pa čak i bivše HSS, čiji je šef g. dr Maček. Ali, ni u ovom pogledu nisu imali mnogo sreće. Presušile su blagajne iz inostranstva a i naši radnici sve ih bolje upoznavaju.

Ovih dana dobili su ovi tuđinski izmećari još jedan udarac. I to baš iz Zagreba.

„Hrvatski glas" nezavisni organ iseljenih Hrvata u Kanadi, Vinipek. u broju od 13 oktobra, donosi pod gornjim naslovom, na prvoj strani, krupnim slovima pismo Dra Čajkovca koje je pisao u ime g. dra Mačeka. Komentarišući ovo pismo, list kaže da obzirom na njegovu sadržinu više ne može biti sumnje da Hrvatska seljačka stranka zaista nema ništa zajedničkog sa tuđinskim plaćenicima kao što su g. dr Pavelić, Velenta i bivši austrijski kapetan Došen. Nego da Hrv. seljačka stranka u Americi ima svog pravog izaslanika Petra Radića. U pismu se kaže: „U vezi sa vašim cijenjenim pismom od 31 maja ove godine, koga ste uputili g. pretsjedniku g. Dr Vlatku Maček, čast mi je prema njegovoj naredbi saopštiti vam slijedeće: Naše organizacije, kojima je na čelu pretsjednik g. Dr Vlatko Maček, jesu one koje osniva g. Petar Radić, kako je to već više puta odavde razloženo i naglašeno. Nemamo ništa zajedničkog sa organizacijom *Hrvatski Domobran*. Nisu istinite vijesti o g. Krnjeviću i inž. Košutiću, koje iznose tamošnji propagatori organizacije *Hrvatski Domobran*.

Komentarišući ovo pismo list kaže dá, kogod ima i trunak pameti u glavi, a veli da je Hrvat i da priznaje g. Dra Mačeka za vođu hrvatskog naroda, a i pak slijeduje plaćenike, jer da tobože oni rade u saglasnosti sa g. Dr Mačekom, sad će ovi svi. kad ove pročitaju, odmah napustiti navedeno izdajničko društvo i vratiti se u redove Hrv. seljačke stranke.

Dr. Edvard Beneš

(Od našeg saradnika)

Prag, 17 dec. Pre godinu daná, u decembru 1935 godine je Čehoslovačka Republika proživljavala burne dane svog unutrašnjeg političkog života. Posle povlačenja Pretsednika Oslobodioca T. G. Masaryka na odmor, zakonodavna tela su sazvana da izaberu novog pretsednika republike. To su bili dani velike državničke probe za čitavu Čehoslovačku. Izbor prersednika republike, koji je doveo u uzbuđenje sve faktore odgovorne za državni život, pretvorio se u veliku manifestaciju za tradiciju, kojoj je temelje položio pretsednik T. G. Masaryk.

Za pretsjednika Čehoslovačke Republike je velikom većinom glasova izabran Masarykov kandidat dr. Edvard Beneš. Na tim izborima su za dr. Beneša glasali pretstavnici raznih političkih stranaka od levice do desnice i pretstavnici sviju narodnosnih grupa stanovnika Čehoslovačke Republike. Njegov izbor je bio garancija mirnog razvitka čehoslovačkog unutrašnjeg političkog života i obezbeđenje međunarodne pozicije čehoslovačke države.

Godina dana, koja je protekla od 18 decembra 1935, potvrdila je ispravnost sviju tih pretpostavki. To je bila godina mirnog i korisnog rada za državu i njezino stanovništvo. U toku te godine se privredna situacija Čehoslovačke znatno popravila, smanjio se broj nezaposlenih, porasla je aktivnost spoljne trgovine, očajao je priliv uloga u novčane zavode. Čitav administrativni aparat države je radio regulerno i mirno. U međunarodnoj politici je znatno ojačao savez Male antante i proširile su se svestrane veze između triju saveznićkih država.

U toku prve godine svoje funkcije je pretsednik republike dr. Beneš razvio veliku aktivnost. Interesirao se za sve strane života u državi i lično se upoznao sa svima važnim pitanjima unutrašnjeg političkog života. U toku te godine je posetio Češku, Moravsku i Slovačku, gde se na licu mesta informirao o lokalnim potrebama. Time je mnogo uradio za jačanje jedinstva čehoslovačke države. Za iduću godinu je predviđena poseta Prikarpatskoj Rusiji — Dalekom Istoku Čehoslovačke.

U svima pravima unutrašnje i međunarodne politike je pretsednik dr. Beneš u svom radu nastavio Masarykovu tradiciju, tradiciju ustaljene demokratije, unevši u rad pretsedničkog zvanja svoju vladalačku energiju i veliku delotvornu inicijativu.

Pretsednik dr. Beneš je nekoliko puta naglasio da želi da bude pretsednik sviju. To znači sviju građana Čehoslovačke Republike bez razlike vere i narednosti. Pretekla godina Benešovog uredovanja dokazuje, da je postigao što je hteo, da ga naime svi priznaju i poštuju kao glavu čehoslovačke države.

Kad je pre godinu dana Pretsednik-Osloboditelj T. G. Masaryk odlazio na odmor rekao je:

— Ako Bog da, još ću malo na vas gledati, kako radite.

Pretsednik-Osloboditelj Masaryk igleda sada mirno na razvitak čehoslovačke države iz svog mirnog zamka u Lanima.

Svakog petka pretsednik dr. Beneš posećuje svog učitelja i tvorca čehoslovačke države. Razgovara s njime o svima tekućim pitanjima i vrlo često je Pretsednik-Osloboditelj izrazio svoje veliko zadovoljstvo nad tim, „kako te dr. Beneš radi". R. C.

Aleksandrova poruka

Onaj koji je udeson sudbine otišo, Onaj koji Vam je bio Otac Otadžbine, Onaj najveći međa nama, Onaj je skoro pola stoleća svog časnog, ali patniikog, života slavio 17 decembra — svoj rođendan. Sećamo se tog dana kad su stotine hiljada oduševljenih njegovih pristaša, u gustim golonama povorki, klicalo Njemu i Njegovom Domu. Ovaj dan prošli smo s bolom u duši, jer u našoj sredini nema Onog koji nas je jedini voleo, Onaj koji je jedini hteo da nas povede boljoj budućnosti....

Vi, dahije i kabadahije, kneževi nahija, sinovi narodnih krvopija, umuknite, prestanite, sa vašim kobnim graktanjem i ženskim došaptavanjem i ogovaranjem !

Vi, što izopačavate svetu nauku Gaja, Račkoga i Strosmajera, pričuvajte ne jaka ledja od novih Srdja Zlopogleđja i teškog narodnog sestopera!....

Prije mene i do mene, nicala su na milione groblja za vaskrs i slobodu roblja i za obnovu čarstva i velikoga narodnoga bogatstva. I Usud reče, da i moja krv poteče!....

Čuj, brate iz Srbije, da tebe bilo nije. poslije našega sloma i trogedije, države naše ne bi bilo više. Nju obnoviše i rodiše rijeke krvave kiše !

Ti budiš, čutiš i griš i one, što te sramote i ne razmniju svetinju tvoje Golgotel...

Brate iz Like i Banije, Boke i Dalmacije, da tebe bilo nije. naše more i naše gore, bili bi tudji plijonovi. Ali vi ste, orlovi, visoko krstarili iznad hridina, iznad brdina, branili, hranili i dohranili Brod za svoj Rod!...

Čuvajte tekovinu, branite djedovinu !...

Brate iz Hrvatske, kolijevke carske, veliki mirotvorče kulturni nosioče, sa svoga duhovnoga vrela, napapaj braću svoju, što će s tobom u ljutom boju, braniti i odbraniti Majku svoju od svih naleta, dušmanskih četa, i vrh kubeta sveta, pobiti zastavu za jedan narod i jednu Državu !...

Sve je drago : laž, zabluda i želja luda lažova, praznosnova i pustolova !....

Brate iz Crne Gore, moj planinski orle, leti neau pod oblake i nosi munje i gromove u šake, pa prospi na sve zlotvore što bore, da obore krvave narodne rukotvore.

Na braniku stoj ko Nemanjin soj !...

Brate iz Hercegovine, Srema, Banata i Bačke ponosne, čuvaj polja, planine i livade rosne od grada, tuče i poplave, i ko stub, ko rodjen rodoljub, brani od svih sila svoja topla ognjišta mila !...

Brate iz Južne Srbije, moje čedo najmilije, niko više patio nije ! U borbi rodjen, svetinjom vodjen, očuva vjeru, odbrani se ljudožderu, sačuva psaltire i manastire Kralja Marka, Kosovskih Junaka, i svih velikana od cara Dušana do današnjih dana.

Klanjam se tvome žrtveniku i tebi vitezu nepobjedniku !

Mukotrpni brate, čuvaj mošti svete od hidre proklete !

Ti, Slovenče dragi mezimče moje, čuvaru tromedje, digni svoje vjedje, ako oluj grmne, nek zlotvor protrne! Nek vihor s Triglava jeknek roz sve gore ;

Kloni se zlotvore !

A ti, Sine mio, tako srečan bio, ljubi istim žarom i istom toplinom, sve što sebi zove Jugoslovenimom ! I u jedno kolo, pod zastavu jednu, klikni sa narodom pjesmu nepobjednu :

MAJKO NAŠA SVETA, STVORENA I RODJENA VRHOM BAJONETA, NIČIJA NAM TE NEĆE SLOMIT SILA, DOK U NAS TRAJE I POSLJEDNJEG BILA !

Zagreb, 1936.

MIČUN M. PAVIČEVIĆ.

KINA

Kaznena ekspedicija protiv maršala Čangsilijanga

Nanking, 17 decembra. Vlada je donijela odluku da povede kaznenu ekspediciju protiv maršala Čang—silijanga. Vrhovna komanda ekspedicionih trupa povjerena je ministru vojnom Hojingčinu. Za komesara provincije Sensi imenovan je pretsjednik kontrolnog komiteta. Ovdašnji politički krugovi zaključuju iz toga da se ne vode nikakvi pregovori sa maršalom Čangsilijangom.

Obruč oko Sianfua steže se sve više

Nanking, 17 decembra. Prema vijestima koje su stigle u Nanking, trupe centralne kineske vlade prodiru sve dalje prema Sianfu, tako da se obruč oko glavnog grada provincije Šensi stalno sužava. Navodno su se već predali veći odredi Čangsilijangovih trupa.

Razoružani su neki artiljerijski odredi Čangsilijangovih trupa u Nuajingu, Lojangu, Suhou i Saihou, duž longajske željeznice, pošto se nisu pokorili zapovjesti da se pridruže ustanku.

Kupujem uložnu knjižicu Zadružen gospodarske banke din. 65—75 000. Ponude na upravu pod šifru „knjižica".

Kupujem
staro mašinsko liveno gvožđje, vagon sku robu uzimam industrijska predu zeća u likvidaciju sa garancijom, a kupujem i za moj račun.
Mezildžić Hilendarska 7, Beograd

SPORT

PRED UTAKMICU „OSVIT" — „VUK"?

U nedjelju 20. t. mj. — prema pisanju splitskih novina — imala bi se odigrati derby utakmica u Splitu između šibenskog „Osvita" i splitskog „Vuka".

Prema ranije utvrđenom programu utakmica, ova se je imala odigrati tek drugi dan Božića 26. t. mj.

Splitski nogometni potsavez sada javlja da se održi već ove nedjelje. Ova promjena naišla je na negodovanje u šibenskim sportskim krugovima, a i uprava „Osvita" već je poslala hitan brzojav potsavezu da im je nemoguće odigrati ove nedjelje utakmicu u Splitu, jer kao zádnja nedjelja pred Božić je radni dan, pak je većina igrača zaposlene i bilo bi im teško, a skoro i nemoguće ostaviti posao.

U slučaju da bi podsavez usprkos ovoga odredio da se u nedjelju odigra ova utakmica, „Osvit" bi bio primoran da u Split pošalje svoju drugu momčad, a eventualno i „juniore".

U ovakovoj prilici lako bi „Vuk" pobjedio „Osvita" i osvojio počasno mjesto „jesenskog prvaka". Dali je ovakav gest potsaveza tačan, to neka svaki objektivni sportaš kaže.

Za „Osvita" je ovo utakmica najvažnija kad je njemu već od početka igranja za prvenstvo imalo pripasti počasno mjesto. Ovo bi bio jedan nezasluženi poraz.

Nadamo se da će potzavez uzeti u obzir okolnosti i odrediti da se utakmica održi na 26 t. mj. ko što je prije bilo utvrđeno, te tako bi mogao „Osvit" kompletan nastupiti, protiv „Vuka" i tada bi tekar bilo moguće tačno odrediti ko ima dobiti počasno mjesto „jesenskog prvaka". (m. b.)

KNIN

Novoosnovana Zajednica Doma i škole sa prve svoje skupštine poslala je Nj. Veličanstvu Kralju Petru II. pozdravnu depešu, na koju Kancelarija Njegovog Veličanstva udostojala se je odgovoriti: Beograd 11 decembra 1936 godine Gosp. pret. Zajednice Dr. M. Perkoviću :

„Po najvišem nalogu Kraljevoj je Kancelariji čast izjaviti zahvalnost na top lim željama i izrazima odanosti, podnesenim Njegovom Veličanstvu Kralju i Kraljevskom Domu sa prve skupštine Zajednice Doma i škole Državne realne gimnazije u Kninu. Po ovlaštenju Ministra Dvora, Šef Kabineta".

Na pozdrav odaslan depešom gosp. Pretsjedniku Jug. Rad. Zajednice Dr. Milanu Stojadinoviću, Pretsjedniku Min. Sov. i Min. spoljnih poslova, prigodom komemoracije za pok. N. Pašića, g. Dr. Milan Stojadinović odgovorio je pretsjedniku Mjesnog odbora JRZ Dr. Mirku Perkoviću : Beograd, 11 decembra 1936 godine :

„Gospodine Pretsedniče ! Po nalogu

Sokolska akademija

Naraštajski otsjek u Šibeniku danas 19 t. mj. u 20.30 sati dava svoju II Akademiju u Sokolskom domu.

Za ovu svoju II Akademiju spremljen je bogati program, sa jednim igrokazom.

Po iscrpljenom programu otvara se ples. (g)

UMOLJAVAJU SE
g.g. pretplatnici da kad šalju pretplatu za naš list da to šalju na ček. rač. br. 46.798, a ne na ček. rač. br. 38.114, jer nastaje smetnja kod knjiženja.

Pretsednika Ministarskog saveta g. Dr Milan Stojadinović, čast mi je zahvaliti Vam na pozdravnom telegramu, upućenom g. Pretsedniku sa komemorativne sednice Nikoli Pašiću, prilikom desetgodišnjice njegove smrti. Izvolite primiti, Gospodine Pretsedniče, uverenje o mom odličnom poštovanju". Šef Kabineta Pretsednika Ministarskog Saveta.

PODLISTAK

Ko je bio veći Napoleon ili Luis Pasteur ?

Prigodom prikazivanja filma „Luis Pasteur — spasitac čovječanstva" u Jugoslaviji, filmsko preduzeće Warner Bros First National raspisalo je natječaj za najbolji esej pod naslovom „Ko je bio veći — Napoleon ili Luis Pasteur"?

U natječaju je sudjelovalo 44 književnika i novinara iz raznih mjesta Jugoslavije između kojih iz Šibenika g. M. Živković.

Kako će se taj film uskoro prikazivati u Sibeniku, to donosimo esej g. Živkovića.

Odgovarajući na ovako postavljeno pitanje filmskih preduzeća Warner Bros First National, ne možemo drugo da kažemo, nego da su oboje — Napoleon i Pasteur — bio veliki.

Bez da dajemo prednost jednom ispred drugog, mi ćemo, držeći se kronološki događaja, s obzirom na vrijeme u kojem su oboljica velikana živjela, pokušati da potkrijepimo gornju tezu.

Napojeon Bonaparte.

Bez ikakove sumnje francuska revolucija je do danas najznačajniji preokret u evoluciji čovjeka. Na prelomu dviju historijskih epoha, ona je nastala kao logični odraz težnje za preorijentacijom mentaliteta i društva. I zato su njezine posljedice dalekosežne u psihološkom i državno političkom pogledu.

Ideolozi francuske revolucije i njezini pokretači svakako su bili intelektualno jaki ljudi sa širokim idealizmom. Sain Just, Marat, Danton, Robespier i drugi pretstavljaju plejadu genijalnih pionira jedne nove nauke čovječanstva. Gledajući iz historijske perspektive, koja uvjetuje objektivnost, njihovo je djelo grandiozno, ali nedovršeno. Oni su veliki teoretičari, pučki tribuni, vođe gomile.... Pjava djeca revolucije, koja su redom proždirana od tog historijskog Moloka, kad mu se je prohtjelo novih i rijetkih zalogaja, a da ga nisu znali ni mogli na vrijeme obuzdati.

Po njima načela francuske revolucije ne bi nikada našla svoju realizaciju, jer im je nedostajala bitna vrlina istinske genijalnosti — misao za praktičan i efikasan rad.

Dok je žrvno revolucije zatiralo sve što je pod njegov točak došlo, dok su se sanculotti, girondisti, montagnardi..... bezobzirce medjusobno uništavali, dok su vođe hladnokrvnom i samosvjesnom gestom jedan drugum turali glave pod giljotinu, dok je konstituantu rušio konvent, a ovog opet direktorij, dok je bezglavi mleč i užas prijetio rasulom i propašću ne samo novo stvorenih tekovina, nego i uništenjem francuske nacije, dotle je negdje u zasjenku rasao i odgajao se mladić sa dubokom vjerom u pobjedu revolucije i širokim shvaćanjem za njezino praktično izvodjenje. Idealistički zanos i smisao za realnost, to su svojstva, koja su uskladila ličnost velikog Napoleona.

Napolenj netom stupa na pozorište odmah uviđa nedostatke novo stvorenog stanja. On jasno konstatuje da se nova država ne će moći konsolidovati dogod se ne organizuje sila, koja će uvjetovati sigurnost poretka, a to je vojska. Bez tog faktora nema prosperiteta državi, a ni idejama na kojima je ona zasnovana.

I radi toga, Napoleon kao vojnik razrađuje i produbljuje urođeni vojnički talenat do umjetnosti, eda bi kasnije nesmetano mogao provađati svoj državnički program. Sjajnim pobjedama nad neprijateljima republike svraća na sebe pažnju vojske i naroda i postaje vođa u koga je s punim pouzdanjem gledala izmučena i rastrgana domovina.

Iako dijete demokracije, Napoleon se u svojoj tridesetoj godini pomoću vojske, koju je savršeno organizovao, proglašuje diktatorom. Uzima vlast u svoje ruke i svojim putevima krči puteve idejama francuske revolucije. Ni tu se ne zaustavlja, jer je njegov program sveobuhvatan i golem. Velik po koncepciji, volji i sposobnostima, osjeti da svoju

Noć bez cenzure

Ono što nikad niste doživeli: noć bez cenzure. Triumf demokratije, smeha i raspojanosti. Na to mora svak da bude spreman, jer neće ovoj „slobodi štampe" izmaći ni jedan Šibenčanin. Neće biti ni jednog i malo značajnijeg građanina koji se ove večeri neće naći u slici ili priči.

Žive slike dočaraće Vam lepote iz vaših snova, videćete svet u svoj golotinji. Šibenski novinari napraviće sve da zaboravite sve one bolne dane koje vam je nesretna 1936 donela. Posljednje sate njenog života sprovešćete u štimungu kupleta, sentimentalnih produkcija, bilteni prošlosti, sadašnjosti i budućnosti.

Te noći će uz zvukove glazbe i glasnogovornika, u svima prostorijama hotela „Krka", Šibenik da se ponese u plesu iznenađenja.

Domaćima će se pamet prodavati za pare, a fureštima mukte.

No, te noći neće biti pošteđeni ni ostali narodi sveta. Cela Evropa dočiće da se pokloni onima koji su prvi u svojoj sredini primili Vindsora, kojima će zato biti omogućeno da zavire u kutak njegove nove intimne rezidencije u našem kanalu . . .

Treba posvetiti više pažnje Šubićevcu

Gusjenice uništavaju stabla

Primamo: Veliki sam ljubitelj i česti posjetilac Šubićevca, pa mnogo žalim što od nekog vremena moram da gledam kako se na borovima rapidno umnožavaju gnjezda gusjenica, tih najopasnijih neprijatelja bora. Osobito istočni krajevi šume već se bijele od mnogih gnjezda gusjenica.

Svakog ljubitelja prirode, a osobito Šubićevca, mora srce da zaboli gledajući već pežutjele borove grane, jer je to jasan početak sušenja i propadanja onih godinama i velikim marom uzgojenih stabala, tih krasnih borova, pod kojima čovjek nalazi okrijepe i zdravlju i duši.

Nek, preko Tribune, ovo čuju nadležni i na vrijeme od dalnjih velikih šteta očuvaju one svakoj lijepoj duši drage borove. I.

FILM

TAJNA CAREVIH SVIJEĆNJAKA

Revolucionarnost je vezana sa radom tajnih agenata. Rad agenata skopčan je sa svakom većom akcijom. Špijunaža je bila u svakom ratu glavno oružje. I život špijuna i špijunki, njivovi podvizi i život bio je i jest jedan od najboljih materijala za dobar film. Špijunski filmovi razjašnjavaju mnogu stranicu istorije čovječanstva.

Kad je ta špijunaža u službi jednog oslobodilačkog revolucionarnog rada onda je njena uloga mnogo veća. U borbi za oslobođenje Poljske osvetljen je jedan momenat filmom Carevi svijećnjaci koji se sutra prikazuje u kinu „Balkan"

U službi ruskog carskog dvora je čuvena lepotica, pikantna dama, eroomanjasta zavodnička Ana Demidov. Njoj je poveren težak zadatak: suzbijanje rada mladih poljskih revolucionara. Ona goni svoga protivnika, mladog i lepog suparnika, revolucionara kome je u Petrogradu poverena posebna misija.

Kroz raskoš carskog ruskog dvora, kroz svu njegovu razvratnost prolaze dve senke koje žele da se dočepaju carevih svećnjaka i sadržaja njegovih tajnih pretinaca. U momentu kad Ana ima u rukama život svoga suparnika ono oseća prema njumu — ljubav... (i)

Zagrebačka drama završila je gostovanje

Prikazivanjem Shekspireova „Hamleta" zagrebačka drama završila je svoje gostovanje u Splitu, te su članovi već otputovali za Zagreb.

Materijalni i moralni uspeh drame bio je odličan. U početku par pretstava nije bilo interesa, ali sledećih dana jagma na blagajni postajala je sve življa, tako da je bilo pretstava kad su sve karte bile rasprodane.

NACIONALNA DRUŠTVA U SPLITU održati će 20 t. mj. u 11 sati parastos u pravoslavnoj kapeli a u 11.30 sati komemoraciju u foyeru Gradskog kazališta za neustrašivog borca u službi otadžbine brigadnog đenerala Stojana Trnokopovića.

Gradnja pravoslavne crkve

Već su razrušene stare zgrade i očišćen teren na kojem će se graditi veličanstvena crkva. Obzirom baš na veliku potrebu, bilo bi poželjno da se i sa samom gradnjom požuri, jer 3000 provosl. vjernika u Splitu imaju na to potpuno pravo, a da i ne govorimo o prigodama kada je crkva potrebna i za pretstavnike vlasti itd.

☐ U FOND „TRIBUNE" darovao je g. N. N. oduševljeni čitaoc iz Tijesna 20 din. na čemu mu uredništvo zahvaljuje.

☐ PRESUDA PO ZAKONU O ŠTAMPI po tužbi g. Don Frane Antunovića prema kojoj je g. H. Vitaliani bio osuđen sada je od kasacionog suda u Zagrebu poništena te je g. Vitaliani oslobođen ranije osude.

☐ NARODNA ŽENSKA ZADRUGA NA RADU. Juče na dan rođenja Viteškog Kralja i Mučenika narodna Ženska Zadruga odjelila je oko 40 djece obojega spola najsiromašnijih obitelji u našem gradu. Ovom prilikom najbolje je manifestiran rad ove organizacije.

Kupujem knjižice Gradske štedionice u Splitu do veće sume. Ponude na upravi lista.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p. (uvrštava se najmanje 2 puta)

Priopćeno po retku D 10 — Oglasi po tarifi

KUPUJEM Bankovne knjižice, Zlato i Briljante. „Nakit" posredovanje za nabavu zajmova, Split — Krešimirova 3.

Prodaje se: 1 kabina na kupalištu Jadrije, 1 stolna blagajna. 1 vel. blagajna, 1 aparat za kuhanje kafe, 1 aparat za čišćenje praha. Za informacije obratiti se upravi lista.

Veće PROSTORIJE sa nekoliko odelenja, u ukupnoj površini od cca 150 m², traži — na prometnom mjestu — zagrebačka trgovačka kuća za svoju filijalu u Šibeniku. Cijenjene ponude na upravi lista. 4 4

Savršenu fotografiju do bijete samo kod Foto-salon SINOBAD SPLIT — Dioklecijanova obala 5

ŠEŠIRI I KAPE najnovijih fazona, u velikom izboru najpovoljnije dobijete kod TVORNIČKOG SKLADIŠTA **TVOKAPS** SPLIT: Ispod Ura 5. ŠIBENIK: Kr. Tomislava 117.

NAKITA za Božićni bor, čestitaka za Božić i Novu Godinu veliki izbor svake novosti, uz poznato umjerene cijene, na veliko i na malo kod PAPIRNICE **Milisich - Split** Telefon br. 129 i 502

širite »TRIBUNU«

ličnost mora postaviti u centar događaja i zbivanja i sve prerogative vlasti sakupiti u svojoj ruci. Nakon pet godina konsulovanja, on, sin neznatne korzikanske građanske obitelji, zaogrće se carskim plaštem velike francuske imperije, koju je sam oživotvorio.

I sad nastaje period najtežih borba za ideale, koji neugasivo plamte u duši tog velikog cara pučanina.

Oko njega feudalizam, reakcija i konzervativnost.... Čitav tadanji svijet misticizma i predrasuda ustremio se da obuzda njegov orlovski lijet. Uzalud. Napoleon, vojnik i strateg pobjeđuje u serijama na bojnim poljanama. Napoleon ideolog i nosioc novog duha osvaja gomile. Napoleon državnik konsoliduje novi poredak. Gdje god je njegov pobjednički mač zablistao, niču nove državne tvorevine, reorganizuje se društvo, a napredak reže duboke brazde uzduž i popreko Evrope,

Berezina i kasniji Waterloo — zar su to bili porazi? Nisu. To je samo završetak jednog ekspanzivnog perioda, koji je trebao u kasnijim decenijama i stoljećima da se kristalizira i ustali u određene i konstruktivne forme.

Napoleon nije bezidejni i barbarski osvajač ili egoistični potentat, koji brutalnim i nasilnim sredstvima učvršćuje svoju i svoje familije moć i posjed. On je veliki duh i veliki praktičar, koji — prinuđen — silom oružja utire putove demokraciji koja se rodila. Njegova sjena još i danas lebdi nad Evropom, koja grozničavo traži svoj definitivni smjer.

Louis Pasteur.

Godinu dana nakon smrti Napoleona ve daje francuska nacija čovječanstvu drugog velikana. Kao u politici, društvu i državnom pravu, francuska je revolucija i u području kulture urodila novim i svježim impulsom. Javljaju se veliki umovi iz sredine puka, koji bi inače u minulim prilikama ostali zapretani.

Jedan od najvećih pionira nauke u tadanje vrijeme, čija slava ni do danas nije ničim zasjenjena, bez sumnje da je Louis Pasteur. Rijetko lucidan talenat i svoju žarku ljubav predaje nauci odmah u najranijoj mladosti. I to njezinoj temeljnoj grani — biologiji.

Ako su novi odnosi nagovještavali lijepše dane čovjeku, to je Louis Pasteur neslomivim fanatizmom pregnuo da mu sačuva najdragocjenije blago — zdravlje, kako bi sreća u čovječanstvu bila potpuna. Vođen tim uzvišenim idealom, on velikim znanjem i pažnjom ponire u nedokučive dubine biosa, i tu se hvata u koštac nevidljivim i tim strahovitijim neprijateljem čovječanstva. Bezbrojne množine virusa, koji iz potaje vrebaju na život organizma, njegov su nišan.

Kao niko prije njega, Louis Pasteur iznosi na svijetlo dana najopasnije bakterije i utvrđuje njihovu patogenu narav. Međutim, tim se ne zadovoljava, jer je njegov cilj ofenzivan. On hoće da iznađe sredstvo i metod, kojim će se razorno djelovanje bakterije paralizovati. I uspjeva. Iznalazi serume, kojima se postizava neosjetljivost ljudskog organizma od zaraze. Time postavlja temelje modernoj imunobiologiji. Upravo on je njezin stvarni osnivač. Već time je u ogromnoj mjeri zadužio nauku i čovječanstvo.

Ali Louis Pasteur ni time nije zadovoljan. On se ne miri s činjenicom što njegovo ime dobija reputaciju velikog naučenjaka teoretičara, čiji pronalasci u krugovima naučenjaka izazivlju žučne polemike pro i kontra. On hoće da rezultate svoga napornog rada stavi u službu širokih narodnih slojeva, jer je njegova konačna težnja — praktično pomoći čovjeku.

Uspjeh na području praktične medicine stavlja nimbus besmrtnosti oko glave Louisa Pasteura. Danas svako dijete znade za pasteurove zavode, a gomile unesrećenih u njima nalaze ozdravljenje i povraćenu životnu radost. Osim ovih zavoda, odnosno liječenja od bjesnoće, zasluga je Louisa Pasteura da je imunizacija, kao „preventivno sredstvo, onemogućila u novom društvu epidemije u onim razmjerima, koji su prije njega značili historijske katastrofe.

Ovi i mnogi drugi pronalasci i njihova praktična primjena, omogućili su da našnji oblik i današnji opseg socijalne medicine i praktične higijene, bez čega se ne može ni zamisliti moderno društvo.

Usavršavanje i rapidan napredak na području skrbi za čovjekovo zdravlje, urodiće rezultatima kada će se sa sigurnošću moći govoriti da su mnoge pogane zaraze i zle bolesti prestale biti opasnost za pojedinca, porodicu i društvo. A to će onda značiti potpuni trijumf koncepcije i nastojanja Louisa Pasteura i najljepše priznanje za njegov altruistički rad.....

Dakle, iz ovog kratkog upoređenja možemo zaključiti, da Napoleon Bonaparte i Louis Pasteur spadaju među najveće sinove čovječanstva. Njihov se rad ne isključuje, nego logično vezuje i nadopunjuje. Sloboda i napredak u zdravlju i sreći, to su od iskona čovječji ideali, a baš za te ideale ova dvojica velikana dali su i posljednje snage svoga genija i izvršili djela, koja su skrenula razvoj čovječanstva iz tmine zabluda i zaostalosti ka prepodnoj svjetlosti...

OGLAS

Pozivlju se zainteresovani, da najkasnije do 31 decembra 1936 god. podnesu Upravi Banovinske Bolnice u Šibeniku propisno taksirane ponude za prenos i ukop mrtvaca iz bolnice kroz 1937 godinu.

Od Uprave Banovinske Bolnice

Upravnik:

Dr MACHIEDO 3-3

Direktor: HAMILKAR VITALIANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Štampa: Tiskara E. Vitaliani i Sin, Šibenik — Platiše i tuširanje u Šibeniku